

İnsanlığa sığmayan erməni cinayətləri

Otuz il ərzində Ermənistan Azərbaycana qarşı törətdiyi təxribatlarla, vandal və barbar əməllərlə terrorçu dövlət olduğunu təsdiqləyib. İkinci Qarabağ müharibəsindən əvvəl və savaşa dövründə olduğu kimi, tarixi qələbəmizdən keçən müddətdə də qəsbkar ölkənin silahlı qüvvələri tərəfindən vəhşiliklər davam etdirilib. İşğalçı bu il sentyabrın 12-dən 13-nə keçən gecə genişmiqyaslı təxribat törətməklə Azərbaycanla Ermənistanın şərti sərhədinin Laçın, Kəlbəcər və Zəngilan rayonları istiqamətində yaratdığı gərginlik düşmənin dövlətin revanşist, təxribatçı siyasətinin, mövcud vəziyyəti öz xeyrinə dəyişdirmək cəhdinin nəticəsi idi.

Beləliklə, işğalçı bir daha sübut etdi ki, sülh istəmir. Həmçinin, o da aydın oldu ki, Ermənistan hakimiyyəti xarici təsir dairələrinin əlində oyuncaqdır və bölgədə sülhün, əmin-amanlığın yaranmasını istəməyən güclərin diqtəsi ilə hərəkət edir. Bununla belə, hazırda da bu ölkənin Azərbaycanın "dəmir yumruğundan" dərslənməyən revanşizmi yeni təxribatlar törətmək barədə fikirlər səsləndirir və bundan sonra da qalib Azərbaycandan qisas alacağını gizlətmir.

Ermənistanın keçmiş baş naziri, hazırda isə "Azatutyun" partiyasının sədri Qrant Baqratyanın jurnalistlərlə görüşündə dediklərini dinləyəndə gəldiyin qənaət bu olur ki, düşmən xisləti ancaq dağıtmaq, məhv etmək, qisas almaq kimi faşist əməlləri ilə formalaşır. Beləsi heç vaxt sülhə gəlməyi, əmin-amanlığı bərqərar etməyi düşünməyib. Qrant Baqratyanın "İkinci Qarabağ müharibəsi vaxtı "Sərsəng" anbarı dağıdılsa, Ağdərə istiqamətində bütün cəbhə xətti su altında qalacaqdı. Belə də Azərbaycan Ordusunun hücum qarşısı alınacaqdı..." sözləri təkcə onun deyil, həm də keçmiş baş nazirin təmsil etdiyi revanşist qrupun düşüncə tərzini kimi diqqət çəkib.

Baqratyanın müsahibəsində Ermənistanın hərbi əməliyyatlar zamanı istifadə etməsi üçün ballistik raketlərin istehsalı barədə də düşünməsinin vaxtının çatdığını söyləyib. Bununla da özünün və xalqının revanşist arzusunun geri çəkilmədiyini dilə gətirib.

Bir neçə gün bundan əvvəl Kəlbəcər rayonunun Yanşaq kəndində azərbaycanlı əsirlərin saxlandığı iki bunker-boru aşkarlanıb. Uzun illər

ərzində azərbaycanlı əsirlər ermənilər tərəfindən bu boruların içərisində saxlanılıb.

Amerikanın nüfuzlu "Rolling Stone" jurnalında politoloq Taras Kuzionun "Avropada elə kütləvi məzarlıqlar var ki, siz onların haqqında heç vaxt eşitməmişiniz" sərlövhəli məqaləsində də Ermənistan ordusunun və erməni quldur dəstələrinin azərbaycanlılara qarşı törətdiyi yuxarıda qeyd edilən hərbi cinayətlərdən ətraflı bəhs edilib. Müəllif yazıb: "Azərbaycan Ordusu Qarabağda Fərrux strateji yüksəkliyini geri qaytaranda və yaxınlıqdakı qəsəbələrini işğaldan azad edəndə kəndlərin birində 20 nəfərin nəşinin qalıqları aşkar edildi. Bu qalıqlar 30 il ərzində orada qalmışdı. Eyni zamanda, onların boş qalmış evlərini ermənilər tutublar. Qarabağ regionunun müxtəlif şəhərlərində, o cümlədən Şuşa, Ağdam, Xocavənd və Füzulidə də belə qalıqlar aşkar edilmişdir. 2022-ci ilin ilk üç ayı ərzində 200 nəfərin nəşinin qalıqları tapılıb".

Taras Kuzio daha sonra yazır ki, Sovet İttifaqının dağılmasından 10 il əvvəl kəskin iqtisadi tənəzzül mürtəcə və irqçi siyasi qüvvələrin fəallaşmasına şərait yaratdı. İşğal edilmiş Qarabağda beynəlxalq səviyyədə tanınmamış oyuncaq rejimin birinci başçısı, daha sonra Ermənistanın prezidenti olmuş Robert Koçaryan kimi siyasətçilər qəzəblənmiş və yoxsullaşmış əhaliyə "başqa bir demonik etnik qrupun qurbanları" olmağa inandıraraq deyirdilər ki, "ermənilər və azərbaycanlılar etnik və genetik baxımdan uyuşmazdırlar".

Bu irqçi müraciət o qədər güclü oldu ki, oyuncaq rejimin bir sıra siyasi və hərbi liderləri Ermənistanın özünün

rəhbərliyinə gələ bildilər. Ermənistan prezidenti vəzifəsində Koçaryanı Serj Sarkisyan əvəz etdi. O, öz sələfinin fəaliyyət kursunu davam etdirdi. Koçaryanın prezident olduğu illərdə Sarkisyan müdafiə naziri idi. Neçə-neçə uşağın öldürülməsi, yandırılması, başlarının kəsilməsi ilə nəticələnmiş Xocalı qırğını törədildəndən 8 il sonra Sarkisyan dedi: "Xocalı hadisələrinə qədər azərbaycanlılar düşünürdülər ki, bizimlə zarafat etmək olar, lakin ermənilər mülki əhaliyə əl qaldıra bildilər. Biz bunu onlara göstərməli idik".

Kuzio vurğulayır ki, Xocalı bu kədərli siyahıda yalnız birinci idi. Orta əsrlərdə salınmış gözəl Şuşa şəhərində gedən vuruşmalar müharibənin genişlənməsinə təkan verdi. Ermənilər tərəfindən öldürülmüş yüzlərlə insanın kütləvi məzarlığı yalnız 2021-ci ildə aşkar edildi. Sonra Ağdam gəlir: Əhalisi 30 min azərbaycanlıdan ibarət olan bu sənaye şəhəri tamamilə məhv edilmiş, məzar daşları dağıdılıb və daha sonra satılıb, şəhərdəki bütün tikililər vəhşicəsinə yerlə-yeksan edilmiş.

Ermənilərin Xankəndini "azad etmək" planı Azərbaycanın yaxınlıqdakı ərazilərini ələ keçirilməsi, azərbaycanlı əhəlinin oradan qovulması və Azərbaycanın bir hissəsinin zorla ondan qoparılması, işğal edilmiş və dağıdılmış şəhərlərdən ibarət "buffer zonası" yaradılması planına çevrildi. Bu zona minalarla doludur. Həmin

əraziləri minalardan tam təmizləmək üçün on illərlə vaxt lazım gələcək.

Politoloq Taras Kuzion daha sonra yazır: "Koçaryan və Sarkisyan öz əməllərinə görə hələ də peşman olmayıblar. Əksinə, onların Qarabağda törətdiyi hərbi cinayətlər Ermənistanı siyasi karyera qurmalarına kömək edib. Qarabağda törədilmiş hadisələrə görə ABŞ və Fransada çox böyük gücə malik olan erməni diasporu da təqsirkardır. Nümayəndələr Palatasının üzvü, ABŞ Konqresinin Erməni Kokusunun sədr müavini Adam Şiff bu il Nümayəndələr Palatasının və Senatın büdcə təxsisatları üzrə komitələrini ermənilərin bandit rejimi üçün 50 milyon dollar vəsait ayırmağa çağırıb. Amerikalı vergidöyəcillərinin pullarının verilməsi bununla əsaslandırılırdı ki, "demokratların və onların müttəfiqlərinin torpaqları, mədəniyyəti, mövcudluğu revanşist Azərbaycan tərəfindən təhlükə altındadır".

Birinci Qarabağ müharibəsindən Vətən savaşınadək olan işğal dövründə Azərbaycan ərazilərində erməni barbarlığının, terror və vandalizminin acı mənzərəsi indi də diqqət çəkir. Başdan-başa xarabalığa çevrilən şəhər və kəndlərimizin dəhşətli vəziyyəti ürək ağrıdır. Maddi-mədəniyyət abidələrimizin mənimlənməsi, tarixi-mədəni təyinatına uyğun gəlməyən şəkildə istifadə olunması, məscidlərdə ev heyvanlarının saxlanması, inanc yerlərinin əksər hallarda yerlə-yeksan

edilməsi, yaşıllıqların məhv olunması işğalçının qəddarlığının miqyasından xəbər verir.

Xarici ekspertlər tərəfindən ermənilərin Azərbaycanda törətdikləri bu dağıntılar, vandal əməllər nəticəsində şəhər və kəndlərin yerlə bir edilməsi Xirosima və Naqasakiyə atılan atom bombasından yaranan dəhşətli vəziyyətə bənzədilib. Lakin Qarabağın atom silahı ilə deyil, Azərbaycan xalqına yönələn nifrətin gücü ilə bu hala salındığı vurğulanıb.

Erməni qəddarlığı o həddə çatdı ki, Vətən müharibəsi dövründə işğalçı ölkənin silahlı qüvvələri regionun ən böyük strateji layihəsi olan Avropanın enerji təhlükəsizliyi sahəsində mühüm yer tutan Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin Yevlax rayonu ərazisindən keçən hissəsinə raket zərbələri endirməkdən, Mingəçevir Su Elektrik stansiyasını dağıtmağa cəhd göstərməkdən, Gəncə, Mingəçevir, Bərdə, Tərtər, Goranboy, Ağdam, Füzuli və Naftalanı bombalamaqdan belə çəkinmədi.

Ermənistan bu azgün, qəddar hərəkətləri, hərbi cinayətləri törətməklə Azərbaycan xalqının gözünü qorxutmaq, müharibəni dayandırmamaq məqsədi güddü. Bu vəhşiliyə baxmayaraq, nə xalqımız öz iradəsindən döndü, nə də ordumuz geri çəkildi. Silahlı Qüvvələrimiz dinc insanların, şəhidlərin qisasını döyüş meydanında aldı, Ermənistanın yaşayış məntəqələrinə atəş açmadı. Dövlətimizin başçısının vurğuladığı kimi, bu, bir daha xalqımızın böyüklüyünü, ləyaqətini göstərdi.

Ermənistan varlığı dövründə hər zaman faşizm ənənələrinə sadıq qalıb. Təkcə Azərbaycana deyil, digər ölkələrə qarşı da daim torpaq iddiası ilə çıxış edib, saysız-hesabsız terror aktları törədib, soyğunçu, talançı əməllərdən çəkinməyib. Bu ölkə işğalçı Njde ləqəbi ilə alman faşistlərinə xidmət edən, cəllad və satqın kimi tanınan Qaregin Ter-Arutyunyany, qatı cinayətkar Dro adlandırılan Drastamat Kanaryanı milli qəhrəman kimi dünyaya təqdim etmək üçün dəridən-qabıqdan çıxıb.

**V.BAYRAMOV,
"Xalq qəzeti"**